

Surt el divendres

LA TRALLA

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar y sentir en materies relligioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

Al redactor de "el liberal"

Juan Manuel Palacios

Voliem dirvos *ciudadà*, però no podem ferho. Ignorém si ho sou y fins creyém que nó; pera esser *ciudadà* cal tenir civisme; y pera possehirlo, es precis despullarse de la vilesa del calumniador.

Un jorn ens inspirareu despreci; avuy les ànimes honrades vos senten odi... ¡Odi! ¿Compreneu? Es l'odi que sent la Mare vers la fera que li arreballa un fill estimat; es l'odi que s'infiltra en tot un Poble atiat pels insults d'un foraster de mala sang.

Y per l'odi que vos haveu guanyat, desde aquestes columnes vos cridém ab tots nostres pulmons:

redactor de "el liberal": sou UN COBART!

Cobart, perque haveu calumniat; cobart, perque haveu gosat ab l'empresonament de un home honrat y ignoscent; cobart, perque haveu predicat que demanariau explicacions dels conceptes que contra vostre s'han vertit en LA TRALLA y... vos heu amagat...

No hi podeu entrar, miserable, en nostra casa; en ella, demunt de nostres caps, hi ha els retrats d'un Pi y Margall, d'un Robert, d'un Mossén Cinto; hi ha una *tralla* quin mànech es nostre símbol, es la Bandera de la Patria, Bandera que si no sigües prou honrada per sí mateixa, ne resultaria per vostres insults.

Es l'odi d'un Poble contra un calumniador; es l'odi d'una rassa contra un seu enemic. Are's desperta, are comensa en el Poble y en la rassa a sentirse aquest odi; vostres calumnies son el ventall que rebifa el caliu ja existent; les flames apareixerán un jorn y pendrán en vostre cos miserable; no pendrán en vostra ànima perque.... les besties no'n teniu d'ànima.

Y aleshores, fugiu, allargueu-vos d'aquesta terra noble y honrada; fugiune perque la sola manera que trobarien sos fills pera apagar aquell foc que vos sortiria, seria —ja varem dirvosho altre cop— escupir al vostre demunt.

Nosaltres no som *valents*, no fem de pinxos; aixó's deixa pera 'ls que vos feu guardar les espatlles; però no tenim inconvenient en repetirho:

redactor de *el liberal*, assalariat foraster: sou un COBART!!!

Estavem decidits a demanar totseguit REVISIO del procés d'En Manau; però, malgrat no creure en els governants, volém esperar uns dies si ve ó nó l'indult de que tant parlen els periódichs; y entenguís que considerém SOLZAMENT CALUMNIAT al company avuy pres.

Y mentrestant ens cal dir al governador: ¿Es que la nostra condició d'humils no ha permés fixar la atenció sobre lo que li dèiem el dia 17 del passat Agost, núm. 129 de LA TRALLA, en un article que porta per títol *Un testimoni important*? ¿Es que no's considera en el dever de fer coneixer a la autoritat militar que també va esser calumniat per *el liberal* y que, per lo tant, les calumnies a n'En Manau procedeixen del mateix periódich calumniador del governador?

EL PLEBISCIT

La idea que donavem en nostre darrer número ha causat fonda sensació y ha preparat els esperits a empèndressen la realització ab un entusiasme que 'ns encoratja.

Entre 'ls comentaris que hem escoltat en cercles y rotllons, hem trobat la casi unànim opinió de que es aquest moment el més

Coses d'allà dalt

Centralisme

Sempre tenen una mà pera colocar els seus y una pota pera traure als populars.

oportú pera realisar aquest acte gegant de la voluntat catalana. Per tot arreu veyém als bons catalans donant idees, comentant formes y maneres de portar a la pràctica aquesta pensada que a la vegada que será expressió valenta del sentir y pensar de Catalunya, mostrará als poders y als pobles que la Solidaritat a Catalunya no es una mentida ni una farsa, sino quelcóm de molt consistent que fá de totes les voluntats una única voluntat y de totes les forces socials independents una única força patriòtica.

Se 'ns diu també que la premsa estrangera se disposa a comentar l'acte solidari de Catalunya y a fer coneixer les nostres aspiracions comunes.

Tot fa pensar que 'l plebiscit resultarà digne del temperament català, puig que tothom ab l'alegría al cor y ab el desitj de fer

un acte sens precedents en la historia peninsular, se prepara a ser cada ún, un agent de la realització.

Se diu si l' Assamblea proposará la creació de juntas de barri a Barcelona y ciutats importants de Catalunya y juntes en els pobles tots de la nostra terra.

Les moltes felicitacions y oferiments que hem rebut nos donen alés y confianses, y estém segurs de que 'l plebiscit será la bofetada la més forta que la Catalunya jove donará a la vella política centralista a cambi de les villanies y ofenses que d' ella rebém cada dia.

Desd' are prometém informar als nostres lectors de tots els treballs que 's portin a cap en aquest assumpto puig el nostre desitj es de que tots, grans y xichs, pobres y richs, homes y dones hi prenguin una part activíssima.

A tothom doném mercés per la bona acollida que s' ha donat a la idea.

Y are, a treballar!

LA REDACCIÓ

El Govern y la Democracia

Els ridícols implantaires de la Democracia a n' aquest país de miseries y de miserables, parlen ab els llabris de reformes radicals que pensen establir, esmolen la llengua prometent programes democràtics, y entretant ab les mans enjegen els matissers y aclivellen de bales els cossos indefensos dels obrers minaires.

Aquestes son les reformes radicals, aquests son els extrems dels programes democràtics que pensen implantar.

Si les seves bromes no fossin sagnantes podríem riure; si la seva ineptitud no fos perversa podríem deixarlos fer, però les terribles conseqüències de sa manca de coneixements directius; els efectes y resultats tristíssims de sa orgullosa ignorancia, son massa dolorosos pera que 'ls deixem passar sense la més enèrgica protesta.

La Democracia no es feta pera els cors mancats d'amor y d'altruisme. La Democracia es una flor que sols arrela en les ànimes bones que senten afany de justicia y anhels de llibertat veritable. Els homes demòcrates no seran may ni autors ni complis del desgavell criminal que aterra les iniciatives honrades y deixa campar als vividors.

Els homes demòcrates no voldrien afrontar la Civilisació permetent que s'apliqui una llei autòcrata y rigorista que sols te precedents en les decretacions arbitraries y draconianes dels reys absoluts.

Y en lloch d'això, els nostres ridícols demòcrates, que desde 'l govern volen democratisar al poble, s'esforcen en que pesi sobre la premsa la espasa de la justicia ràpida; s'apliquen en deixar ben lliures les regnes del caball briós, pera que aixafí a gratient als ciutadans indefensos y finalment, en el moment d'una vaga, en ocasió d'un d'aquells freqüents problemes que 's susciten entre 'l Treball y el Capital, en el moment precisament que l'esperit democràtic y justiciari deuria surar pera resoldre 'ls conflictes socials, es llavors quan oblidant-se de la disfressa democràtica que porten al demunt, treuen l'arma que porten sempre amagada entre 'ls plechs de la disfressa y assassinen vilment als pobres que en la solidaritat obrera cerquen la forsa pera obtenir reivindicacions justes.

Es aixís com els governants seriosos resolen els problemes socials?

Es aixís com la implanten la Democracia?

Els poden matar; ells poden treure del món als germans que lluyten y sofreixen; ells tenen el d'acabar a cops de matíer els conflictes de la vida popular; ells poden deixar a les esposes viudes y als fills orfes; ells que no saben lo que es treballar pera viure, acaben ab un tret tret la vida afanyada ab suhors y sofriments.

Y nosaltres hem de callar; nosaltres no tenim ni 'l dret de protestar, ni tan sols la llibertat de vessar una llàgrima, perque si als amos de tot, se 'ls hi acut donar una interpretació gratuita al nostre plor, ó al nostre plany ó a la nostra protesta, hi ha una llei que 's basa en interpretacions, per la qual vos envien a presiri ó vos fusellen sense donarvos temps de gemegar.

Y aquest es el govern que ha de portar les reformes radicals? Y aquets son els homes que han de fer florir la Democracia?

Cal coneixels pera malehirlis!

GNOM

¡Ja tenim alcalde!

Després de quatre ó cinch mesos y trenta dies cabals y dinou hores y mitja de buscar a totes parts un dependent a propòsit baratet y ben soldat, el govern d'en Lope Minguez a la fi 'ns ha designat l'alcalde de Barcelona que si be no es lliberal y es dels del uni d'en Maura, no m'interessa pel cas que lo dolent, blanc ó negre es sempre dolent igual. Senyor Sanllehy no 's cregui, que li vingui a demostrar que no serveix per alcalde, perque vosté compendrà que lo qu' es a Barcelona casi be tothom ho sab. Quines condicions li penjen, quines son les qualitats, quina la fulla de mèrits que vosté pot ensenyar? Qu' es president del Liceo, que jo sé que s'ha passat lo millor de l'existencia a lluhir y a fer el gran entre gent emmidonada buyda d'ànima y de cap, entre la crema aygualida, entre pobrissons smart, entre senyors que s'ocupen els dotze mesos del any a treballar a la borsa, a jugar al baccarat y a manejar influencias a l'objecte de pescar un títol de personatge ó una creu de... nulitat, entre una gent ben inútil entre senyors fracassats,

entre polítics d'ofici entre desferres mortals. Y això basta y això sobra per poguer desempenyar el càrrec que avuy ocupa per manament oficial. Quan acabarà la farsa que tenim de suportar per la entera conveniencia dels polítics d'allà dalt? Quan podrà la Barcelona, la progressiva, la gran, obtenir alcalde propi per elecció popular? Quan podrà tenir un home que sigui 'l representant veritat del nostre poble, recte, intel·ligent, capàs? Ja coneixem qu' es difícil y com aquí a lo que 's va es a sostenir el càrrec pels servicis del Estat, entenem que hi es de sobres tot el temps que 's va gastant pera provehir la plassa del funcionari central. Tant com duri aquest sistema lo millor es procurar quan s'ha de nomenar alcalde resoldre depressa 'l cas. Y es senzill la manera: el governador se'n va dematinet a la Rambla, dona ullada general, y a qualsevol personatge dels que criden ab el nas el discurs pronunciat o cadena y vano un ral, se li diu ab to de mando, comprat un barret y un frac, apedassat la persona, vestep a la casa gran y demana desseguida la vara municipal, y si aquest no l'acceptava no falta qui acceptará. En Pepet de les Candelas serviria per el cas ó algun altre ilustre ximple dels que hi ha per la ciutat. Res de persones capasses intel·ligents y formals, ¡manobres que satisfassin les exigencies de dalt!

PEP DE LA TRALLA

¡Visca la Sardana!

En els moments precisos en que la hermosa dansa catalana pren més espléndida ufana en el nostre poble, les llastimoses equivocacions d'algu que no ha sapigut compendrela, han fet que 's vegés motejada ab conceptes que de cap manera poden inferirse a les honrades y sanes expressions de l'ànima nacional de Catalunya.

No cal, donchs, dir de quina manera lamentem nosaltres, els que sempre prediquem la consciencia de totes les accions, els significats lascius y perjudicials que s'atribueixen a la sardana, en aquella fulla publicada per la "Venerable Ordre Tercera del Pare Sant Francesch", de Manresa, y que creyem que per un excés de zel ó una debilitat d'ànim ratifiquen els Bisbes de Catalunya. El nostre ball es el ball de l'amor sant y pur entre tots els homes y l'expressió de l'alegria y la germanor entre tots els fills d'un poble qu'estima y avansa donantse les mans y nosaltres contra totes les suposicions, vinguin d'hont vinguin y inspirats pel sublim concepte que tenim de tots els ideals, no volém ni podém compendrela que hi hagi una creença que condempni l'amor y l'alegria quant aquests son professats ab honradesa y sinceritat.

La vida dels homes s'exteriorisa ab aquets sentiments y la vida dels pobles se manifesta en aquestes festes gayes que son la norma dels mateixos y s'extenen com una corrent de joyosa comunitat per tots els cors que senten ansies d'una vida real més purificada y se deixen per sortir d'aquelles monstruositats de tirania y opressió que per forsa han de mereixer l'anatema dels esperits aymants de redempció y contraris de les brutalitats existents en l'actual societat.

Per això ens condolem d'aquells atachs y per això no tenim el més petit dupte en creure que 'ls mateixos serán considerats pel nostre poble com a una débil acusació contra la seva immaculitat.

¡Poble de Catalunya! Avansa triomfant ab tos esplets d'amor y tos ritmes de joya y deixa ben enrrera els que t'ataquin per que ells no serán res mes que 'ls teus enemichs ignorants ó de mala fe.

Rebutja els balls pornografichs d'importació castellana que corrompen els sentiments y exciten les baixes passions en greu

perill de la teva fermesa y per lo tant de la teva llibertat.

Catalans! ¡Visca la Patria! ¡Visca l'Amor! ¡Visca la Sardana!

Lo que passa a Cuba

La revolta cubana que d'una manera tant sobtada ha esclatat darrerament, ha sigut un motiu molt apropiat pera que 'ls enemichs de la llibertat dels pobles, poguessin altra vegada ostentar una aparatosa justificació del seu migrat criteri, repetint la estúpida teoria de que 'ls pobles petits no poden assegurar la seva pau vivint en completa independència.

Els concisos y fins misteriosos telegrams que diariament ens ha donat a coneixer la premsa, no donen pas una explicació satisfactoria del fet que relaten, ni detallen els motius d'aquella causa quins efectes tan considerablement abulten. Això, com es natural, pot induir ab la major facilitat a que 's creguin les més absurdes y a voltes les més llastimoses acusacions contra aquell poble que sempre se se'n ha endut tots els nostres afectes més sincers, y per això es que creyem necessari posar les coses en clar.

La nova insurrecció cubana no es un efecte de la independència que fruïx aquell poble. Es senzillament una ratificació de les seves justes aspiracions de llibertat no prou satisfetes encare.

El descontent del poble envers el govern es general, y ens atrevirem a dir que en el fons es ben justificat. El poble cuba vol per ell, y sols per ell, la seva patria, y la vol de fet y de dret y no sols per una prerrogativa nominal. El govern cuba es un dependent del govern de Washington, que al concedir la lliure constitució de la avuy jova República, cregué sens dupte llensar el reduhit gra d'una lleuger que més tart li faria recullir abundosos fruïts; no altra cosa pot suposarse dels que porten com a senyera dels seus actes la doctrina de Monroe, y entenen que la Amèrica es tot el nou continent y 'ls americans els fills dels Estats Units. La influencia yanky, saturada d'un caràcter de que no'n son mereixedors els novells llibertats, com a producte d'una equivocació en sa tasca colonisadora, deixa sentirse terriblement sobre ses espatlles, y d'aquí se'n deriven en part els econteixements que, els uns per ignorancia y els altres per mala fé, han cregut ó han fet creure que eren el producte de certes teories per ells considerades perniciosas.

Indiscutiblement la veritat dels fets desvirtua aquestes insidioses suposicions. La protesta airada dels insurreccionats consti qu' es nascuda del natural disgust ab que 'ls ciutadans de Cuba veuen la intromissió continuada dels forasters en les coses del govern y de la conducta que aquest segueix per demés oposada al esperit lliberal y progressiu del poble.

Cuba, al afansar la seva llibertat nacional, no tingué en compte lo que es precis tenirhi pera que d'una manera efectiva aquesta produheixi les conseqüències beneficioses que se'n poden esperar, el que ab ella es necessari fonamentar la llibertat individual dels seus ciutadans, encarnant en la forma y en les atribucions del estat totes aquelles tendencies que forosament deuen existir en el sentiment dels que ab tanta energia sapigueren lluytar pera la lliberació de la seva patria.

Les classes conservadores y acomodades foren les que mantingueren la revolució contra Espanya, y aquestes, al obtenir Cuba la seva independència, s'han cregut ab dret a disposar del poder del estat. Y per això el poble, que comensa a veure en ells uns tirans dintre de sa casa mateix, protesta com es just contra la oligarquia d'una tiranisia interna més desesperadora encare que la passada.

Lo que passa, donchs, actualment en la novella República es un cas ben natural. Y sobre tot un exemple elocuentíssim pels que creyem que ab la llibertat dels pobles hem d'afirmar també y ab la mateixa urgencia la llibertat dels ciutadans.

El poble cuba es instintivament lliberal y está disposat a emprendre ab deccisió les vies del progrés. L'estat que té constituït es un obstacle pera les seves aspiracions. Mes la onada formidable de la seva voluntat farà sens dupte que s'esmicolin aquestes obstruccions indignes d'un poble lliure.

Saludem, donchs, a la revolta cubana que no es altra cosa qu' una conquesta més de la llibertat en la hermosa illa.

PERE B. TARRAGÓ

lerroux: Aquesta senmana parlém poch de vostra magestat. Mes no vos apuréu, ja 'n tornarem a parlar la senmana entrant.

Questions Socials

L'obrer catalana

No 'm proposo pas pendre la dreta a Madame de Haussy en aquesta cuestió que ella tracta ab tant acert en sos articles sobre la dona y la societat. Sols vull ocupar-me del efecte de la seva influencia en la lluyta de les vindicacions obreres com a una manifestació concreta de la múltiple y important acció social que realisa.

L'obrer catalana es per lo general massa catalana y massa poch obrera. Aquest cas que resulta en elles més frecuent y general de lo que sembla, es causa de forts perjudicis en el nostre proletariat. La influencia que exerceix sobre 'ls obrers catalans, defensada per la condició mateixa de ser aquets fidels complidors del temperament que 'ls ha donat la naturalesa, determina en ells deccisions que resulten contraproduhents en les circumstancies y necessitats dels temps actuals. Uns y altres deixantse portar pel pes d'un llastimós desequilibri, perden la noció del seu càrrec y sols se planyen de les coses presents quan la llosa de la llur injusticia se desploma sobre dels seus febles cossos.

Els temps presents son temps de lluyta. Estém en una época de veritable gestació y el fruït esperat exigeix l'esforç de totes les voluntats. Hem enderrocat un casal y are estém esperant que sigui construïda la teulada nova pera que s'acabi aquesta era de transició per quina atressém, Donchs per això es necessari cooperar ab entusiasme, ab abnegació y fins ab sacrifici per portar l'obra a felís terme.

L'estímul del goig de les jornades més perfectes, com a concretació de l'ideal que anima als nostres obrers, es una forsa de importancia positiva que facilita notablement l'acció de reivindicació obrera. Més la dona catalana del nostre proletariat es un ferm entrebanch en aquesta via ascendent de justes conquestes. L'ayre casulá que la caracteriza y aquest temperament especial de perfecte amant de la llar y la familia que li han donat fama, han suferit també la manca de renovació de que totes les branques de la nostra terra se'n han ressentit per la dominació cayguda sobre Catalunya durant més de dos segles y avuy se troba en el cas de guardar encare totes aquelles modalitats del mateix modo d'allavors resultant per lo tant incompatible ab els ideals que 'ls temps presents fan necessaris.

Per això les veyeu sempre excluides de totes les lluytes, sentint per elles una repulsió instintiva que les induïx fins a renunciar als goigs del triomf més segur. Y es per que sols les jutja pel seu aspecte aparent y desconex en absolut el valor real y trascendent de les mateixes.

Aquest temperament seu trascendeix com es natural als companys de treballs y per lo tant no sols es ella qui manca en els rengles lluytadors sino que disminueix considerablement la forsa dels altres.

Caldria donchs que tots els que 'ns preocupem per la dignificació de Catalunya tinguéssim molt en compte l'educació de la dona catalana pera que aixís com en altres manifestacions de la vida hem lograt encaminarla vers la seva total catalanización igualment poguéem obtenirho per la que tanta influencia disfruta en els nostres exercits productors.

Seria això de veritable importancia per la vida de Catalunya.

VALENTÍ VENTURA

Noteta

Estém en plé mon al revés: He buscat molt temps ahont podria trobar els amichs del Progrés, Llibertat y Fraternitat y després d'uns quants anys de buscar y rebuçar per tot hont he pogut, per fi 'ls he trovat; y no dirien ahont? Donchs en recóms de taberna, en mitj d'aquella classe obrera que no sab fer la o ab un got; qui diu classe obrera, gent d'upa; ne he trovat entre aquells que creuen en camames de curanderos, en aquells que 's pensen ser republicans y no saben qu' es república, entre despotes y absoluts.

Are, 'ls que frecuenten, ó son socis d'orfeons, ateneos y biblioteques y son obrers honrats qu' estimen sa patria y estudien les necessitats del poble, aquestos son uns ignorants no saben res son uns ilusos llepellants, des-equilibrats y altres coses per l'estil, ab una paraula son ¡CATALANISTES!

ROSSENDO CARRASQUILLA
(Obrer del port)

Pera 'l diputat Sr. Zulueta

Sempre ens havíem cregut, y així ho havíem fet constar diferents vegades en les columnes de LA TRALLA, que 'l Sr. Zulueta posseïa un criteri respecte a la democràcia y a la llibertat de pensament, molt diferent y més elevat que'l sustentat pel lerrouxisme; y per això l'havíem sempre qualificat de republicà y no de fraterno, per diferenciarlo dels que a tota hora predicaven l'extermini del catalanisme.

Poch costaria, repassant la col·lecció de LA TRALLA, trobarhi textos que corroboren la nostra afirmació, fins en els temps de més exacerbació en la lluita entre republicans (?) y catalanistes.

Ab aquets precedents, contin la desagradable sorpresa que 'ns havia de causar el Sr. Zulueta, quan dividíem passat en el *Centro Republicano Democrático* del carrer de la Portaferrixa, va parlar d'oradors que en els mitins injuriaven al exèrcit, y que després no tenien el valor de sostenir lo que havien dit.

Y ¿qui li havia dit que en els mitins els oradors pronunciessin semblants paraules?

¿Havia estat en el mitin ell? ¿D'ahont ho havia tret? ¿Que no sab que tots els diaris, y fins les autoritats populars ho havien desmentit? ¿Donchs d'ahont ho havia tret? ¿Potser ho havia llegit en el *liberal*? ¡aaah...

¿Y a qui aludia el Sr. Zulueta? ¿A qui se dirigien les seves acusacions?

Totes les persones que han llegit son discurs estan conformes que ab elles sembla referir-se a nostre amic en Lluís Manau, y es necessari que 'ns dongui una explicació categòrica, pera que sapiguem a que atenguem, y, sinó vol que 'l sumem a la llista dels denunciadors anònims que envien protestes a *el progreso* y *el liberal* pera que s'empresoni als catalanistes.

Y es més necessari encare aquesta explicació, perquè, constantnos, com ens costa, qu'es accionista d'*el liberal*, pot haverhi qui cregui que ses paraules han sigut pronunciades solzament per un motiu mercantil, per lo que vulgarment se'n diu una qüestió de céntims, pera salvar aquest periódich exòtich, que sols serveix pera explotar secuestrades y per mentir a tort y a dret.

Y encare ho farà pensar més el que *el liberal*, al donar conte de les frases injurioses del Sr. Zulueta, digués que foren aculides ab una gran ovació; lo qual no es veritat, puig solzament els aplausos que se sentiren foren d'una mínima part de la concurrència, que aixó sí, aplaudia fent molt soroll perquè semblesin que eren molts.

Es ab verdadera pena que escribim aquestes quartilles, pero 'ns hi obliga la indignació que 'ns causa el veure formar al costat dels falsos denunciadors a persones que fins are havíem considerat en un concepte quelcóm més superior.

Y es doblement més sensible per la oportunitat de les paraules del Sr. Zulueta, puig estant pendent de sentència la causa contra en Manau, que s'havia vist pochs dies avans semblava que ab elles procurés incitar a que recaygués una sentència condemnatoria.

Repetim ¿a que vé la seva sortida? Hem de suposar que'l Sr. Zulueta quan parla sab lo que diu, y lo que vol dir; y encare que se sigui accionista de *el liberal*, no comprenem com un home com ell anteposi els seus interessos monetaris a tot lo demés, volent sostenir al diari que com hem demostrat y demostrarem es el més embustero de Barcelona.

En defensa de la veritat

Un senyor que's diu Valdés, y que 'ns fa saber que es de la Academia de Bones Lletres, en un article publicat fa pochs dies en el diari *El Ejército Español*, se permet insultar a la antiga marina de guerra catalana, calificant de *chusma* a les seves tripulacions.

Encara que LA TRALLA abomini dels procediments de violència que denoten les guerres, y tinga fit son esguart en llunyà dia venturós en que la cultura de la humanitat fassi que solzament el dret, la rahó y la justícia siguin els que imperin en tota la terra, y en el que les guerres representin una cosa anacrònica, sense rahó de ser y sense medi ambient propici, no podem menys de rebutjar la injuria que's preten inferir a nostres avant-passats restablint al mateix temps la veritat històrica.

Sápiga en primer lloch aquest Sr. Valdés que la antiga marina de guerra catalana, que durant un grapat de segles fou mestressa de tots els mars allavors coneguts, no sofri may cap desfeta.

Totes les nacions del mon han vist derrotades alguna vegada ses esquadres de guerra. Fransa a Abonkis, Turquia a Lepanto, Russia al Japó, y Italia y Austria també contenen algunes derrotes; pero la antiga marina de guerra catalana, cap; al igual que la anglesa, va ser sempre victoriosa.

Ni tant sols se va donar may 'l cas d'haver de tancar-se en els ports fortificats, pera no atrevir-se a acceptar combat ab enemichs de major força numérica com la esquadra alemanya en 1870 y la russa a Sebastopol. Encara que les forces enemigues fossin infinitament majors, les atacá sempre, y sempre també 'n sortí victoriosa.

Y si pera *mostra basta* un boló allà va aquest. Durant el regnat de Pere III, mentres casi tota la esquadra catalana estava a Nápoli, una poderosa esquadra francesa se presentá devant de Catalunya. Part d'ella fondejá a Rosas, mentres la restant creu-hava per nostres costes. L'almirall català ni menys esperá l'arribada de la esquadra catalana que estava al Sur d'Italia; sino que 's presentá ab ses escasses forces devant de Rosas, derrotá la esquadra francesa que hi havia fondejada, y utilisant les poques naus que apressá, (puig la major part anaren a fons) buscá novament al gros de la esquadra, la torná a derrotar; y als pochs dies entrava a Barcelona ab gran número de barcos apressats, havent destruhit completament una esquadra cinch vegades més gran que la seva.

¿Y aixó no ho sabia'l senyor Valdés, ó ho ha amagat a gratciat? ¿Y en aquets homes que ab tanta glòria salvaren a Catalunya de la invasió del monarca francès els califica de *chusma*?

Vamos que nosaltres ens pensavem que pera pertanyer a la Academia de Bones Lletres s'havia de saber quelcom més, y no procurar desvirtuar els aconteixements de la Historia.

Un ateneu més

Surto rialler d'ahont la fatalitat m'induí; recordo qu' es l'únic del mes que respíro un ayre sa; recordo que he cobrat el salari y que la dona m'espera puig no te rals y tampoch crèdit; soch al carrer y ab la mà a la butxaca, per lo que puga esser me topo, al donar el vol pel carrer *Castañes*, ab un subjecte que de primer intent no coneix.—¡Alto! —me diu aquell y apreto més la mà.—¡No tiris! —afegeix el beneyt, que no 'm comprén, y ab la veu coneix a un company de causa; un desgraciat com jo.— Té—me diu, y m'allarga la mà ab un paperet doblat ab plechs tan petits, que de primer moment crech se tracta d'un bono de la Caritat Cristiana.—Gracies—li contesto.—Avuy ray, ja soparé—me recordo de que la abundancia mata la fam y que porto divuyt duros qu' es lo que la Companyia del carril me designa com aliments per un servidor, la dona y sis criaturas més.—No m'entretinguis, porto pressa—li dich, y sense reparar ab l'insistència dels prechs en que aquell ho fa, vaig per deixar-lo ab la paraula a la boca, quan m'interromp de nou dihentme:—Es pel bé dels fills—y allavors me sento pare, agafo'l paper y prometo enterame al arribar a casa.

Ja hi soch; faig entrega a la dona de lo que tant me costa de guanyar y mentres aquesta va a comprar lo necessari per sopar obro'l plech:

—*Ferroviosarios*. ¡Hola, hola! faig una exclamació tan gran que fins espanto'l gat que juga ab la criatura. Está redactat en castellá y té de resultar forosament:

—*Siendo imperiosa la necesidad...* y tiro un xiquet avall perquè la coneix massa, fins que llegeixo l'objecte de un *Ateneo para el solaz y esparcimiento de los Socios é hijos por medio de conferencias y veladas científicas y literarias*.

¡Que'm diu! Qui haurá sigut el capgros que ha pensat un cop a la vida ab nosaltres, volguents dar a conèixer literatura que molts ni ho enteném.

Jo crech que aquest senyor, deixantse portar d'un bon fi, y dich fi, tractantse d'il·lustració com diu, hauria estat més acertat propasant l'implantació d'un Centre d'incubadores per enrobustir els desgraciats fills dels carrilaires que dintre'l ventre de sa mare ja ressaltaven escrofulosos y raquitichs degut a la anèmia crònica del pare.

Escolti y permeti que li fassi una pregunta:

¿S'ha fixat vosté si entre 'ls companys d'ofici hi ha hagut may *rencillas personales discordias envidias, etc.*?

Miri que la unió es la força en tot y potser no 'ns avindriem.

Siendo de solaz y esparcimiento com diu aquell paper, es de suposar no hi faltará un billar y unes taules ahont vosté y altres companys, acostumats a fer el burro pogue-

ssin ferlo. ¿No ha atinat sant cristiá que aixó fora un esqué ahont si abocaria de cap algún infelis?

No 's fiqui a redemptor que 'n surtirá mal lliurat y pensi que si cadescú de nosaltres, els carrilaires, comptessim ab l'element que tots tenim dret per viure ja procurariem ilustrar els fills sense que vosté es busqués mals de cap.

Vaja, sigui franch un cop a la vida: ¿veritat que al intentar aixó no tenia res que fer? ¿es casat? ¿cobra bon sou? ¿potser es que menja? d'altre modo no m'ho explico.

Tórnisen al llit que aixó es la lluna. Duros nos ha de donar, que de concells a tots ens en sobren.

RAMON GANA

Com les gasten els anti-solidaris

Segueix la broma del célebre Brualla, el recomanat del anti-solidari Vila ex-dispeser del senyor dels Josepets.

Are s'ha presentat un'altra denuncia al Alcalde, dihent que'l tal Brualla y un capatás han fet veure que entraven materials de construcció pera les brigades de Cementiris, que anaven a la butxaca d'algun conegut d'aquells dos, encarregat y capatás.

Y no'n tenen prou ab aixó, sino que's paguen jornals a operaris suposats, jornals que sembla que'ls cobra aquell capatás.

Nosaltres ja sabíem que'l secretari de la Junta de Cementiris (a qui's segueix expedient que may s'acaba), té certes predileccions per una *Rafaela* que es la única encarregada d'arreglar les tombes, ó millor dit, de cobrar *propines* pera arreglarles.

Lo que ignoravem era que l'ex *quiosquer* Vila tingués predilecció per aqueixos pinxos ó matons que fan coses tan lloables com les esmentades; es més: no crèyem que no'n tingués prou ab dos, però are resulta que n'hi vol posar un altre qui, *ab un sou de 12 ó 14 rals diaris*, tot el dia va en cotxe.

Ben fet, senyors anti-solidaris, aixis se demostra la *fraternitat*, la *igualtat*, y sobretot la *llibertat*... de que'ls matons campin.

En Brualla s'entreté a posar signes masoníchs a les tombes del Cementiri catòlich. Els lerrouxos ho troben ben fet. Y preguntats de si'ls agradaria que's fessin signes catòlichs al Cementiri lliure, varen contestar que nó, QUE AIXÓ SERIA UN ATENTAT A LA LLIBERTAT.

¿Caldrá que fem comentaris?

¡Fora «tarugos»! Diamants Plimsaul

(Històrich)

—*Buenas*.
—¿Qué se li ofereix?
—¿Quánt val aquest anell d'aquí l'aparador?

—Tot lo que hi ha exposat val un duro.

—¿Tot plegat?

—No senyora, cada joya. Encare temps enrera ne valien tres. Però are crech que l'amo s'ha tornat boig, perquè hi ha de perdrehi quartos per força a n'aquest preu.

—Donchs ja farà'l favor d'ensenyármel.

L'anell ehi!, no l'amo.

—Tingui, aquí té aquets, que son enterament iguals.

—Oh! es que jo voldria aquell del aparador.

—Aquell no pot ser de cap manera: son pera mostra y ho desferiem tot pera treure'l.

—Trobo que fa més goig el d'allá.

—Li sembla. Ademés no podem obrir l'aparador perquè'l gerent ho tanca en clau pera prevenir els robos, y encare no s'ha aixecat avuy.

—¿Es tancat ab clau? ¿Y donchs com ho fan pera encendre 'ls llums?

—Ah, son eléctrichs; fora dels del carrer que son *humans*...

Miri, veu, senyora; aquests anells, fixishi be, son els mateixos d'allá fora.

—Veyám.

—Repari aquest que es elegant.

—Més m'agrada aquest altre; que hi ha més brillants.

—Vosté mateixa. ¿Que vol que li emprovi?

—No es pas pera mí. Es pera 'l noy pel dia del casament. Ell ha sigut el que m'ha atrassat aquí.

—¿Que es de fóra vosté?

—Sí senyor. ¿Ab que ho ha conegut?

—Ab res; m'ho ha semblat ab el *tirat*.

—Donchs el xicot que ho va llegir en un diari es qui m'ho ha dit.

—Ah! sí. La nostra casa es coneguda per tot el món. Tenim sucursals a Reus, París y Londres. Y a propòsit: ¿que porta la mida del gruix del dit?

—No hi he pensat.

—Be, tant se val. Si no li ve be a un dit

que se'l posi al altre. Val més que pequi de gran que de petit. Així sempre hi ha remey, posanthi un paperet a la part de dins com ab els barrets.

—Está be. Emboliquim aquest mateix.

—¿Que hi vol un estotx?

—Vosté mateix.

—Sí, sempre farà més goig. Total son sis rals, que no val la pena.

—Tingui, cobri. Pensava que'l donaven de franch.

—Passi a pagar a la caixa mentres jo li arreglo...

—¿Vol fer el favor? Ja hi pagat a n'aquella senyora.

—Perdoni: a la franqueta de voste li vull correspondre ab altra franqueta. Li ense nyaré un'altra classe de brillants que li agrada més... Miri l'un y l'altre: ¿veu la diferència? Aquest sí que no pert may, encare que'l fregui ab sal-fumant. La casa vol que tothom quedi content y no enganya a ningú. ¿Vol que li cambihi?

—Sí, en efecte, sembla més lluhent; cambihimel.

—Tingui, si es servida. Allá a la caixa li farán el recíbet.

—Oh! ja hi pagat!

—Ah! es que aquest val vint pessetes més.

—Aixis nó. Törnim el mateix d'avans.

—Are ja no pot ser. Ja tenim fet l'altre taló. En els llibres no hi podem fer esmenes.

—¿Donchs perquè no m'ho deya?

—Ja li he dit si volia que li cambiés, però no se'n empenedeixi que hi surt guanyant.

Aixó sí que es una joya pera sempre!

—¿Vol dir?

—Sí, miri: en arribant a casa séva la de sa a la calaixera, y d'aquí cinquanta anys si no l'han tocada... encare li trobará.

—*Bueno, bueno*, tingui. Aquí té les vint pessetes més.

—Veu; are ja es altra cosa. Però m sembla que vosté es persona de gust.

—Aixis aixis.

—Sí, se li coneix que ho es. Donchs una persona de gust com vosté no pot permetre que'l seu fill fassi un paper ridicol per una mesquina.

—¿Per qué?

—Perque al donar el regalo a la xicota se li veurá 'l llautó.

—¿Com vol dir?

—Que tothom reparará que la pedra es fina (sobre tot si es a les fosques), però, en cambi, la montura es de ferro colat. Aquest mateix cul de got ¡ay! brillant, ab l'anell de or semblaria un'altra cosa. Per un casament, fa molt mesquí qualsevol altre metall. Total es una cosa que no val la pena y queda bé.

—Es que no tenia ganes de gastarhi més.

—Vosté mateixa. Però veurá que en arribant al poble tornarà desseguida a canviar-lo, però aleshores ja no hi será a temps.

Aixis sí's queda la d'or haurá gastat una vegada per tota la vida. Créguim, si vol ferlos ben casats, al anell no hi posi res fals: els hi portaria pega.

—¿Quant me costará?

—No més que cinch duros.

—Aixis li haig d'afegir 15 ptes. y mitja.

—No senyora. Son 25 ptes. més a més.

—Cobri, cobri. Are ja l'hem feta.

—Si es servida.

—Ah! escolti: ¿Ab que's neteja pera que brilli sempre?

—Ab res. No més ha de dur una bombeta eléctrica encesa aprop; si son dues millor!

P. M. R.

COMENTARIS

Es un fet veritable 'l que vaig a explicar pera que 'l llegidor puga fersen carrech del mal que *ignocentment* arriben a fer a la humanitat aqueixos paperots fastigosos que baix el títol de *los sucesos* serveixen sols pera matar la moralitat que pugui tenir el trevallador.

Está ja reconegut per homes de ciencies "Si l'assessinar a un semblant teu es un crim, el glosar y escampar el tal delictu, es un crim gayrebé tan greu com el primer..."

Dies passats, a la porta d'una de les cases en construcció de la ciutat nova hi havien dos xicots joves que semblaven manobres, contemplant ab gran interès els ninots dibuixats barrocament en un d'aquells periódichs.

—Noy que valent era aquest—deya un d'ells.

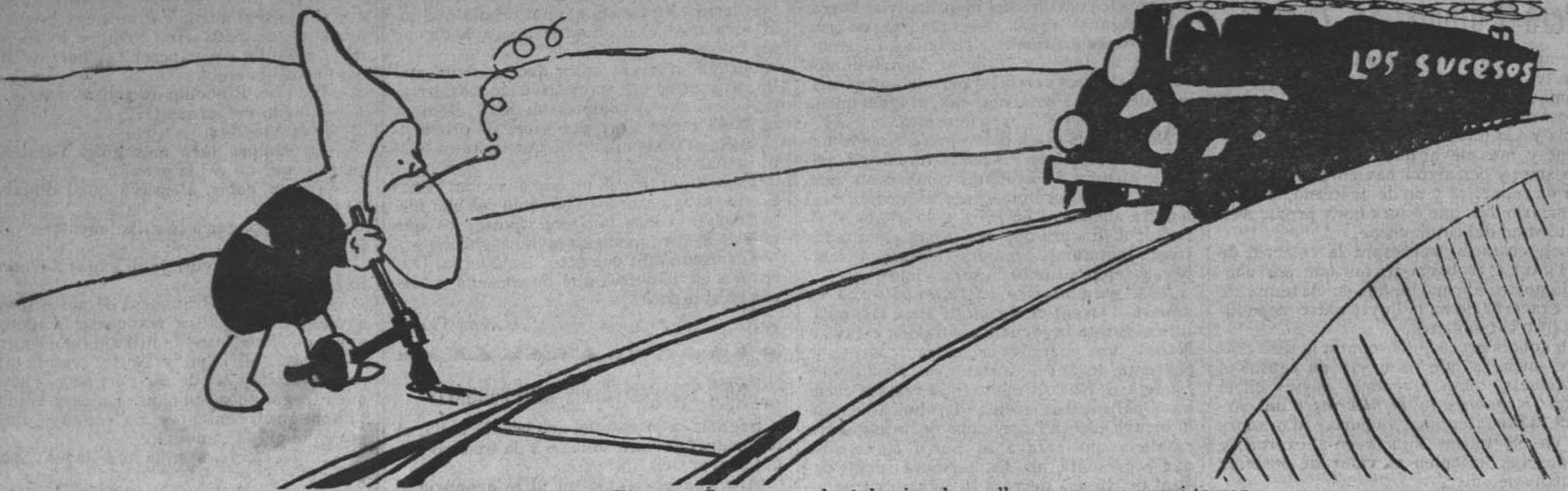
—Mira, matá al seu pare y al guardiá que volia agafarlo.

—Val la pena de fer una cosa aixis, perquè després parlan de tu per tot arreu.

—Creu, que ja no fa tanta por de que t'agafin aixó, donchs publicarte'l retrato al periódich y parlar tant de tu, ja ve a ser com una manifestació de simpatia que t'fa perdre l'escrúpul, de quan te faltin, donar un mal tant al que sigui y deixar-lo al siti. Després tothom sab que *ts valent* y fins te consideren més...

¡Comentaris!... Crech que no'n fan falta.

RICARD PRIETO

L' amo de los sucesos diu que ha arriuat pera estudiarnos. El nostre Gnom se cuydará de girar la agulla pera que no pugui tornar.

Cops al bulto

Una vegada eren uns cómichs molt dolents, tant, que a tot arreu allà hont se presentaven a fer comedia la xiulada y la pluja de tomátechs era segura.

Com que no sabien altre ofici y com que la gana no admet rahons, se reuniren en junta pera buscar un medi pera que el públich els aplaudís; y efectivament un d'ells tingué una idea genial que tot seguit posaren en práctica.

A la primera representació que donaren, quan s' iniciava la xiulada, y els pebrots y tomátechs comensaven a caure sobre les taules s' adelantaven cap al públich y ab forsa cridaven:

¡Viva Espanya! Viva etz. etz.

Y efectivament la xiulada tingué d'acabar-se per por de passar per espúreo.

Aquest cuento, per cert bastant vell, m' ha vingut a la memoria al veure la campanya sense solta que fan els antisolidaris y en particular els cacichs de Badalona.

Ells portaren a la ruina la vehina població, fins al extrém de deixar la caixa municipal buida de rals y carregada de deutes, puig tots els diners se llensaven en banquets, xirinoles y negocis bruts; y quan tots els homes honrats de Badalona s' aixecaren contra tanta vergonya, y els espolsaren de l' Ajuntament, inaugurantse una nova era de moralitat y de bona administració fins allavors desconeguda a Badalona, surten ab un manifest firmat per una junta de *La Liga Popular* (així en castellá deu fer més popular), junta que no se sab qui l'ha elegida pero que tothom sab que son els cacichs, en la que en lloch de defensar la seva desastrosa administració quan mangonejaven aquell Ajuntament, sols saben dir que ells, els cacichs, son los buenos catalanes de Badalona que han sido y serán buenos españoles y tot es parlar de la patria (deuen voler dir el seu ventre) y d' insultar als actuals moralisadors de la administració municipal de ls que diu que son cuatro miserables incapaces de comprender lo que es la patria etc. etc..

Pero, senyors cacichs del meu cor; sino s' tracta d' aixó, lo que habéu d' explicar es com vos ho vareu fer per quedar a deure a la ratlla de 280.000 pessetes entre la Hisenda y la Diputació provincial y 180.000 pessetes més a la Companyia d'Aygués, a la del Gas y a varis industrials.

Y com es que malgrat estar tant endeutats vos vau gastar aprop de 5.000 pessetes en banquets y cigarros ademés d'una infinitat d' assumptes que fan una pudó qu' empesta.

Aixó es lo qu' heu d' explicar, y lo que 'l poble de Badalona desitja saber.

Lo contrari es fer com els cómichs del cuento.

Tres titolats obreros (?) republicanos revolucionarios van publicar una protesta en el progreso afirmant qu'ataquen a n'els oradors del mitin obrer del Comtal, per haber fet (segons ells) afirmacions contraries al bon sentit y a llurs ideals.

Pero s' han trovat ab lo que no esperaven, es a dir ab una invitació pera que compareixen al "Centre d' Estudios Sociales", del carrer de Ferlandina pera que demostrin la llur afirmació, devant de la comissió que va organitzar el citat miting.

Pero ja veurán com no compareixerán. Tant si son obreros auténticos, qu' ho dup-tém molt, com si gasten trampa y carton estém ben segurs que callarán com uns morts, y si intentessin sostenirho el mateix lerroux els hi ordenaria que s'estessin quiets.

La conservació y foment de la ignoran-

cia y inconciencia es un mal que no vol soroll y als homes que juguen ab la bona fé de part del poble catalá els hi convé l'aislament d'aquest pera evitar que'ls hi arriuin ayres sanitosos que 'ls hi podrien curar la ignorancia ab que viuen.

Per aixó no han acceptat may controversia ab ningú, a n'els quefes no'ls hi convé y'ls demés no sabrien que dir, puig l'únic que'ls hi han ensenyat es fer escándol.

Y fora d' anar a armar escándol ja no saben fer res més.

En el progreso tenen tanta barra pera falsificar telegrames com pera afanar y timar articles.

El dimecres, dia 25, publicava ab tota la barra un article del Octavi Mirbeau que havia sortit en el número corresponent al 22 del passat Juliol del *Despertar Hispano* de Buenos Aires, com a original d' en Litran, un lerrouxista dels que s' diuen federals.

Pero *El Poble Catalá* del següent dia posá de manifest l' engany, publicant costat per costat l' article original d' en Mirbeau y el que firmava en Litran pera que 'l públich comprobés com eren exactament iguals.

Devant d'aquesta agafada el progreso ha sortit dos dies després ab un punt dels seus: ha dit que'l nom de Litran era un erro d'impremta, y que'ls caixistes havien posat Litran per contes d'Octavio Mirbeau.

Tal vegada els teus llegidors s'ho empassin que siga una errada d'impremta, perque de més grosses se n'han empassat, però ningú que tingui sentit comú podrà pensar-se que un caixista compongui Litran per contes d'Octavi Mirbeau.

Paraulestan diferents, y dugues per una. Y com es que essent d' en Mirbeau no vas fer constar que era copiat del *Despertar Hispano*, com es costum sempre que's reproduheix un tema d'un altre periódich?

Que també va ser un erro d'impremta? Y has esperat dos dies pera rectificarho? ¡Vaja, alante!

R. I. U.

FUETADES

Un suscriptor, teixidor, de Balsareny ens pregunta com ho pot fer pera enviar originals sense rey de 15 céntims.

Li dihem, y ho dihem als demés, que posant: *Originals d'impremta* poden venir ab segells de 1/4, però 'l sobre ha de venir obert.

Precisament l' abús de remetre originals ab sobre tancat, ens ha obligat a posar la nota que s' pot veure al acabament de la Cartera de comunicacions.

D' un telegrama d' allá dalt:

«Esta mañana se ha inundado parte del barrio de las injurias, ahogándose gran número de gallinas.»

Descansin en pau els redactors del *Ejército y Armada y Ejército Español*.

El dimars passat ab motiu de ser primer dia de visita, de que disfrutá en Manau y'ls que tinguem la sort de poguerlo saludar, la presó Model se vegé forsa concorreguda.

Entre 'ls molts visitants y diferents ofrenes ab que se l' obsequiá, hi havia una representació de la Reyna dels Jochs Florals de Sabadell d' aquest any que li portá una hermosa toya.

En nom del nostre amich aghrim de tot cor tant delicat obsequi.

A Gracia ha quedat definitivament constituïda una Associació Obrera Nacionalista.

Aixó encare qu' en lerroux se bellugui.

Dissapte passat tingué lloch l' inauguració de la Font de la Mulassa a Sant Joan d' Horta, quin acte constituí una veritable manifestació patriòtica per l' esperit catalanesch de que estigué revestit.

Ens en felicitém y no cal dir que aixó significa una vegada més l' importancia que van adquirint els nostres ideals en tots els moments de la vida catalana.

Forsa lluhida resultá la festa celebrada el passat diumenge al Centre Autonomista Catalá de Sant Gervasi en quina en lloch preferent se dedicá un afectuós recort a la memoria del Dr. Robert.

Es necessari que tothom segueixi per aquest camí aprofitant totes les ocasions pera fer una ratificació dels nostres ideals.

Demá passat tindrà lloch a Piera un meeting de propaganda catalanista organísat per distints elements de la comarca.

En el mateix dia se n' celebrará un altre a Canet de Mar en quin hi pendrán part distingits oradors de la nostra causa.

Junt ab aquestos se n' celebrará un altre a Begas en quin hi parlarán propagandistes de totes les tendències autonomistes.

Que't pensaves que dormíem, lerroux?

Els catalans residents a Méxich ens envien una extensa carta donantnos compte dels insults de que son objecte en aquelles terres per part dels castellans.

En la mateixa hi enclouhen una ferma protesta contra la trasllació dels presiris de Ceuta, y ens relaten la mala interpretació que allí's dona al nostre moviment.

La veu dels nostres germansté de ressonar en LA TRALLA pera que tots poguém pendren lo que vulgám y pera satisfacció dels cors que anyoren la Patria.

Un periódich que s' publica a Granada baix el titol de *La Publicidad* ens envia un B. L. M. preguntanos que publiquém uns solts que ab el mateix acompanya y en quins se demana que tota la premsa del estat escrigui cartes a n' en Romanones pera que deixi en llibertat als periodistes presos, entre 'ls que, segons diu, hi ha dos redactors seus.

No publiquém els solts perque no tenim lloch.

No satisfarém la seva petició perque no creyém en el bon éxit del medi que proposa, encare que, segons ell «El conde de Romanones es un demócrata de notoria rectitud y muy amigo de la prensa etc. etc.»

Dies enrera en la Colonia de les Filatures del Ter, de Manlleu, des senyorets de l'alta sociedad volgueren ridiculisar la sardana.

Ab dit fi se disposaren a ballarla agarrantse ab dues noyes que's prestaren a fer d'inconsutilades.

Mes el poble que ab ver entussiasme la ballava formant la simétrica y germanívola rodona, s' indigná ab tal estupidesa y sense dir res se disposá a donalshi una lliadó de modos envoltantlos impen-sadament y deixantlos isolats en mitj del rotlló que alegrement puntejava.

Les elegants parelles no pogueren resistir el sofoc y s' escapuliren sense deixar-se veure més per aquell lloch.

Que prenguin exemple els que diariament concurreixin als balls públichs de sardanes y se sentin indignats pel procedir de certs imitadors dels senyorets de Manlleu.

Es precis acabar ab aquesta plaga de prostituidors.

Els nostres llegidors ja deuen estar enterats de lo ocorregut a la plassa del Bonsuccés el dilluns passat.

Molts amichs nostres visitaren tot seguit aquesta Redacció donantnos compte de lo succehit y preguntanos que n' parlessim; més nosaltres que no callém may devant dels fets dignes de censura, creyém oportú guardar silenci en aquest moment es-

perant el resultat de les ordres donades pel capitá general.

Per lo que elles determinin obrarém nosaltres. VIC. y ME.

En honor d' En Casanova

L' entussiasme regnant dimars passat al redós de l' estatua del derrer Conciller de Barcelona, fou major que 'l dels anys anteriors.

Les corones y ramells de flors que seguidament arribaven en aquell lloch essent objecte de franques y entussiasmes demostracions de simpatia significaven ab la barreja de ses procedències l' hermós esperit de germanor y solidaritat qu' avuy anima tots els cors de Catalunya.

La nota més simpática y que despertá majors entussiasmes fou l' ofrena de les dones catalanes consistent en una artística y hermosa corona de metall, testimoni evident del fort caliu de son patriotisme.

¡Fins a un altre any!

Cartera de Comunicacions

J. C. S. Allavors era d' actualitat, després no.—Antonio Gutierrez. Vaya, vaya, vaya.—J. B. A. Ningú ho diria que V. fos tant vell.—J. V. Queden en cartera.—R. A. B. Retocat y tot resultaria massa fort.—S. B. T. L' idea donaria massa diners al govern.—P. S. (Guisona). Ho sentim perque una flor no fa estiu y un article no fa un periódich.—C. B. M. No podém publicar tants versos.—J. T. Ja s' va dir el per qué.—R. R. Z. Podria ir de tronco con el Alcalde de Palencia, ó de reata con el de Pamplona.—R. P. Es massa entristidor.—E. S. Massa versos.—J. J. Es tant llarch que no pot anar.—J. B. A. Masses versos.—P. M. R. Bé; anirà.—M. F. D. No vá; vegi la nota de més avall.—H. G. ¡Alsa, tunante!—J. A. P. No hi hauria temps pera ferho ab la solemnitat que caldria.—A. V. N. Mercés.—A. P. A En Patufet aniria bé.—Un Catalán. Ja haurá vist qu' en parlém. Serveixis, si ho es, escriure en Catalá; no digui que no'n sab, perque podríem demostrarli que no ho fa prou bé en castellá.—C. A. M. Ha fet tart.—J. G. No vá.—E. S. (Snobisme). No podém estarhi conformes.—R. R. Ll. Ha fet tart.—M. C. P. Es llástima que no pugui anar.—D. G. S. Tindria d' acreditar sa personalitat y presentarse.—Diego Torné. Mercés. S' aprofita.—E. Clarena. Mercés; res de posar visques. L' article, no va.—Un sabadellench. No pot ser.—R. S. M. Ja haurá vist la lletra publicada.—J. F. S. Si passés li explicariem el per qué no's pot publicar.—M. G. M. Mercés. Vá.—S. S. Queda en cartera.—J. L. S' en parlará.—M. B. Mercés; ja ho farém notar.—I. R. Ha arriuat tart.

AL COVE

J. C. (Seguros).—Altius.—J. Ll. U.—L. D. J.—Jan Clá.—Un Catalá.—J. A. S. (Aucellota).—R. (Alta mar).—C. B.—F. B. P.—J. Ll.—Mateuet.

A l'impremta

R. B. G.

Avis als col·laboradors

Si vénen cartes sense 'l suficient franqueig, no les anirém a recullir al correu.

¡NACIONALISTES! No comprén a les cases que no tinguin els rétols en Catalá.

CASES RECOMANABLES

Joan Llopart y Guasch.—La Beguda. Tàberna y Fonda.—Urgell, 7.—Barcelona. F. Pons.—Camiseria y Corbateria.—Portaferrissa, 24 y 26.—Barcelona. Isidre Valentí.—Vins, olis, productes agrícols.—Vilarrodona (Camp de Tarragona) Diposit a Barcelona.—Valencia, 285. Joseph Viadiu.—Ultramarins.—Passeig de St. Joan, 65.—Barcelona. Joseph Perpinyá.—Taller de Cerralleria.—Espalter, 4.—Barcelona.

Imp. LA RENAIXENSA, Xuclá, 13, baixos